

6. Mykhalko A. (2017). "Zastosuvannya matrychnykh modelei dlia prohnozuvannya normatyvnoho zabezpechennia turystychnykh posluh". Zbirnyk naukovykh prats Odeskoi derzhavnoi akademii tekhnichnoho rehuliuвання ta yakosti. Odessa state academy of technical regulation and quality: Collected papers, (1), pp. 19-23.

7. Polishchuk S. (2017). "Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia turystychnoi industrii v Ukraini". Visnyk Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Economic sciences: Collected papers, 12 (2), pp. 103-110.

8. Ukrainske ahentstvo zi standartyzatsii DP "Ukrainskyi naukovo-doslidnyi i navchalnyi tsentr problem standartyzatsii, sertyfikatsii ta yakosti". Retrieved from <http://shop.uas.org.ua/ua/katalog-normativnih-dokumentiv.html> (accessed 27 February 2021).

9. Chernysh, I. (2014). "Problemy normatyvno-pravovoho rehuliuвання rozvytku turystychnoi haluzi v Ukraini ta yii rehionakh". Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy, Vol. 5, pp. 257-266.

УДК 796.5:613.96

Троценко В. В.

кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри спортивних ігор

Троценко Т. Ю.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту

Сембрат С.В.

доцент кафедри спортивних ігор

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» м. Переяслав

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПЛИВУ ЗАНЯТЬ ТУРИЗМОМ НА ПОКАЗНИКИ РІВНЯ ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ

У статті, на основі систематизації та аналізу літературних даних, проведеного дослідження, визначена оздоровча цінність туризму та її вплив на показники рівня фізичного здоров'я підлітків. На сьогоднішній день, у законодавчих актах і нормативно-правових документах, поруч з актуальними проблемами, питаннями внутрішнього та міжнародного туризму, значне місце займають проблеми масового розвитку різноманітних видів оздоровчо-спортивного туризму та шляхи їх вирішення.

Оздоровча цінність туризму визначається перебуванням в природних умовах, позитивній дії різноманітних природних факторів у сполученні з фізичною діяльністю. Саме природничі фактори у поєднанні з фізичними вправами, як свідчать науковці, є ефективними засобами зміцнення здоров'я та фізичного розвитку дитячого організму, які як найкраще знайшли своє поєднання у різноманітні форми туристсько-краєзнавчої роботи.

Ключові слова: туризм, здоров'я молодших підлітків.

Троценко В. В., Троценко Т. Ю. Сембрат С.В. Эффективность влияния занятий туризмом на показатели уровня здоровья подростков. В статье, на основе систематизации и анализа литературных данных, проведенного исследования, определена оздоровительная ценность туризма и его влияние на показатели уровня физического здоровья подростков. На сегодняшний день, в законодательных актах и нормативно-правовых документах, рядом с актуальными проблемами, вопросы внутреннего и международного туризма, значительное место занимают проблемы массового развития различных видов оздоровительно-спортивного туризма и пути их решения.

Оздоровительная ценность туризма определяется пребыванием в природных условиях, положительном действии различных факторов природы в сочетании с физической деятельностью. Именно естественные факторы в сочетании с физическими упражнениями, как свидетельствуют ученые, являются эффективными средствами укрепления здоровья и физического развития детского организма, которые как нельзя лучше нашли свое сочетание в многообразии форм туристско-краеведческой работы.

Ключевые слова: туризм, здоровье младших подростков.

Trotsenko Tetiana, Trotsenko Valeriy, Sembrat Sergey. The influence of tourism occupation on the indicators of physical health of teenagers. In the article, on the basis of systematization and analysis of literature data, the research conducted, identified the health value of tourism and its impact on indicators of physical health of teenagers. The problem of forming a value attitude towards the health of teenagers in the process of tourist-local lore work in the conditions of institutions of secondary education is relevant, since it is caused by a significant deterioration in the physical, psycho, mental development and working capacity among children and youth of Ukraine in recent years. In this context, the health of a growing person becomes characteristic of the undeniable value of human health and development, not only at the local or regional level, but also at the national level.

Today, in the legislative acts and regulatory documents, along with the actual problems, issues of domestic and international tourism, the problems of the mass development of various types of health tourism and sports tourism take place and the ways of their solution occupy a significant place.

The health value of tourism is determined by the presence in the natural environment, the positive effect of various natural factors in conjunction with physical activity. It is natural factors combined with physical exercises, as scientists say, are

effective means of strengthening the health and physical development of the child's body, which are best found in a variety of forms of tourist-local lore work.

Key words: *tourism, younger teenagers' health.*

Постановки проблеми. Аналіз літературних джерел. Здоров'я дітей у будь-якому суспільстві і за будь-яких соціально-економічних і політичних ситуацій є актуальною проблемою і предметом першочергової важливості, так як воно визначає майбутнє, науковий та економічний потенціал країни та, поряд з іншими демографічними показниками, є чуйним барометром соціально-економічного розвитку країни.

Дослідження впливу фізкультурно-оздоровчих занять на організм підлітків ведуться в багатьох країнах світу. Інтерес до різних аспектів цієї проблеми обумовлений взаємозв'язком фізичного розвитку та здоров'я людини, що особливо яскраво проявляється в підлітковому віці [2, 4, 5].

На сьогоднішній день, у законодавчих актах і нормативно-правових документах, поруч з актуальними проблемами, питаннями внутрішнього та міжнародного туризму, значне місце займають проблеми масового розвитку різноманітних видів оздоровчо-спортивного туризму та шляхи їх вирішення.

Оздоровча цінність туризму визначається перебуванням в природних умовах, позитивній дії різноманітних природних факторів у сполученні з фізичною діяльністю. Все це сприяє повноцінному відпочинку, зміцненню здоров'я та загартуванню організму. Регулярні заняття туризмом сприяють успішному розвитку таких цінних фізичних якостей та навичок: витривалість, сила, спритність, сміливість, наполегливість, вміння орієнтуватися на місцевості [3]. Туризм має також великі виховні можливості. Похідне життя зближує туристів, часто дружба, що виникає в подорожі, залишається на довгі роки [6, 9].

Неабияка роль занять туризмом полягає в тому, що учасники походів, екскурсій та подорожей виконують нормативні вимоги, одержують спортивні розряди, здобувають інструкторські та суддівські навички. Походи потребують від туриста-спортсмена багатоденного тренування загальної та спеціальної фізичної підготовки і туристських навичок.

Вирішенню окремих аспектів зазначеної проблеми засобами краєзнавства і туризму присвячені ряд досліджень. Це насамперед, дослідження організації краєзнавчо-пошукової роботи (М. Соловей); методик формування гуманістичних цінностей (В. Лопатинська, В. Матіяш), національної самосвідомості особистості (Т. Бондаренко, Г. Гуменюк), моральних якостей (Т. Троценко), ціннісного ставлення до власного здоров'я (Т. Кравченко), впливу туристсько-краєзнавчої діяльності на розвиток фізичних якостей школярів (Є. Рут Зігмунд) [9].

Проведений аналіз психолого-педагогічної літератури й дисертаційних досліджень дав змогу зробити висновок, що на сьогодні накопичений певний досвід особистісного виховання школярів засобами туризму і краєзнавства, однак оздоровча цінність туризму та її вплив на показники рівня фізичного здоров'я підлітків не достатньо широко розкрита і потребує подальшого дослідження.

Мета статті. Обґрунтувати та визначити ефективність впливу занять туризмом на показники рівня фізичного здоров'я підлітків.

Виклад основного матеріалу. Рухова активність є невід'ємною частиною способу життя і поведінки підлітків. Саме вона має вагомий вплив на стан здоров'я та фізичний розвиток. Активна рухова діяльність впливає на процеси росту і розвитку кісткової і м'язової тканини, внутрішніх органів і органів чуття, кори головного мозку, сприяє підвищенню захисних функцій організму, кількості лейкоцитів у крові і їх позитивного впливу, опірності організму до несприятливих умов навколишнього середовища [1]. Вона є своєрідним біологічним каталізатором, що стимулює протікання обмінних процесів в організмі підлітків.

Слід зауважити, що зниження рухової активності може бути причиною невротичного стану підлітків, який виражається в легкій збудливості, роздратованості, грубості, неадекватній реакції та ін. Недостатній руховий режим призводить до затримки росту, а більш тривалій навіть до поступової атрофії м'язів, ожиріння та інших серйозних «недитячих» захворювань. Особливо це відображається на організмі підлітків.

У процесі власних досліджень нами було встановлено наявність певного взаємозв'язку між руховою активністю і станом здоров'я протягом навчального року. Проведена оцінка рівня здоров'я хлопчиків шостих класів за методикою Г. Л. Апанасенка [1] свідчить про те, що як в контрольній, так і в експериментальній групах до 87% школярів мають низький та нижче середнього рівень здоров'я. Середній рівень мають до 9% учнів, а ті, кого відносять до вище середнього і високого рівня складають лише 4%. При цьому викликає тривогу той факт, що 11,0 % учнів даного віку звільнені від уроків фізичної культури за станом здоров'я.

Життєвий індекс у хлопчиків шостих класів досить високий ($58,18 \pm 1,91$ і $61,11 \pm 1,87$). Ще більше цей показник підвищується в старших класах і стабілізується на рівні $55,12 \pm 1,30$. Силовий індекс в учнів досліджуваних класів коливається від $40,61 \pm 1,44$ до $41,87 \pm 1,02$. Проте значущий коефіцієнт варіації говорить про наявність великої кількості показників, відмінних від середнього арифметичного. Різниця середньоарифметичних достовірна між низьким та нижче за середній рівнем здоров'я, а також низьким та середнім (для життєвого та силового індексів). Встановлено, що показником, який суттєво визначає рівень здоров'я, є фізична працездатність. Від низького до середнього рівня здоров'я показники працездатності збільшуються. Про це говорить зменшення індексу Руф'є. Наші дані співпадають з думкою Г. Л. Апанасенка [1], який підкреслює, що найвищий індекс Руф'є у віці 12 і 13 років, який припадає на період статевого розвитку, а своєрідні морфофункціональні перебудови мають суттєвий вплив на рівень працездатності в цей віковий проміжок.

Таблиця 1.

Показники фізичного розвитку учнів експериментальної і контрольної груп на початку експерименту ($M \pm m$)

Групи, P_0	Довжина тіла (см)		Маса тіла (кг)		ОГК	
	початок експерименту	кінець експерименту	початок експерименту	кінець експерименту	початок експерименту	кінець експерименту
Експериментальна група (n=18)	151,0 \pm 1,8	156,0 \pm 2,1	42,4 \pm 0,8	50,03 \pm 0,9	75,4 \pm 0,9	78,4 \pm 1,1
Контрольна група (n=16)	152,2 \pm 2,0	156,8 \pm 2,1	43,1 \pm 0,7	51,0 \pm 0,9	76,0 \pm 0,8	79,6 \pm 1,3
P_0	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05	>0,05

Результати дослідження показали, що показники обстежуваного контингенту хлопчиків відповідають літературним даним за середньостатистичними значеннями морфофункціонального статусу, фізичної підготовленості і працездатності. Широкий діапазон індивідуальних коливань показників, які вивчалися у кожній віковій групі, пов'язаний з вираженою гетерохронністю розвитку підлітків і значним впливом успадкованих факторів та факторів навколишнього середовища. Показники фізичного розвитку і фізичної підготовленості хлопчиків експериментальної та контрольної груп представлені в таблицях 1-3.

Таблиця 2

Показники фізичної підготовленості учнів експериментальної групи до початку і в кінці експерименту ($M \pm m$)

Етапи, P_0	Біг на 60 м (с)	Стрибок у довжину з місця (см)	Стрибок у гору (см)	Човниковий біг (см)
Початок експерименту	10,35 \pm 0,08	171,2 \pm 2,6	28,7 \pm 1,0	10,7 \pm 0,07
Кінець експерименту	9,76 \pm 0,07	176,4 \pm 2,8	31,4 \pm 1,2	10,4 \pm 0,06
P_0	<0,05	>0,05	<0,05	<0,05

Таблиця 3

Показники фізичної підготовленості учнів контрольної групи до початку і в кінці експерименту ($M \pm m$)

Етапи, P_0	Біг на 60 м (с)	Стрибок у довжину з місця (см)	Стрибок у гору (см)	Човниковий біг (см)
Початок експерименту	9,94 \pm 0,07	173,4 \pm 2,8	29,3 \pm 1,2	10,67 \pm 0,08
Кінець експерименту	9,88 \pm 0,07	176,2 \pm 3,1	33,6 \pm 1,4	10,51 \pm 0,09
P_0	>0,05	>0,05	<0,05	<0,05

Звертає на себе увагу те, що відзначається значна індивідуальна варіація добового індексу рухової активності. Максимальна величина індексу рухової активності в учнів шостих класів складає 47,43 бала, а мінімальна – 19,82 бала.

Слід зауважити, що рухова активність у період росту і розвитку підлітків, поряд з іншими факторами здорового способу життя, є чинником, що сприяє підвищенню резистентності організму до несприятливих умов навколишнього середовища. Тому важливо залучати учнів до систематичних занять фізичними вправами.

Для визначення частоти захворюваності підлітків ми використовували такі джерела інформації як, журнали відвідування навчальних занять, медичні довідки про звільнення від уроків фізкультури, результати масових оглядів, які проводяться в дитячих і підліткових медичних закладах. Провівши бесіди з медичними працівниками школи та проаналізувавши вище вказані документи отримали показники частоти захворюваності, які представлені в таблиці 4.

Таблиця 4.

Частота захворюваності хлопчиків експериментальної і контрольної груп ($M \pm m$)

Частота захворюваності	Експериментальна група (n=18)	Контрольна група (n=16)	P_0
Кількість днів пропущено по хворобі	8,0 \pm 0,06	12 \pm 0,07	<0,05
Кількість захворювань	3,0 \pm 0,01	3,0 \pm 0,01	>0,05

Із загальної кількості учнів, які приймали участь у експерименті 22,0 % мають різні нозологічні форми захворювання. Найбільш поширеними хронічними захворюваннями є хронічний гастрит, аденоїди II ступеня та гіпертрофія щитовидної залози. Дослідженням встановлено, що у середньому, кожний хлопець протягом року через хворобу пропускає від 6 до 12 днів. Кількість днів пропущених через хворобу у осіб, що мають: низький рівень здоров'я цей показник вищий і становить у середньому 18-20 днів на рік, нижче за середній - 15, середній - 10 днів. 50 % - 80 % хлопців хворіють від одного до трьох разів на рік і близько 10 % більше чотирьох разів.

Отже, можна стверджувати, що учні шостих класів мають найбільшу схильність до різних захворювань. За даними Г. Л. Апанасенка [1] у них на 28% вища захворюваність і кількість пропущених днів через хворобу, майже у два рази більше повторних захворювань, ніж у хлопців старшого шкільного віку. Це свідчить про те, що в період статевого дозрівання опір організму підлітків несприятливим факторам навколишнього середовища знижений. Тому, для підлітків цього віку заняття фізичними вправами набувають особливого значення, як засіб зміцнення здоров'я.

Є багато випадків коли хлопці звертаються до лікаря під час занять. Поширеними скаргами є різні розлади шлунково-кишкового тракту, головна біль, кровотеча з носа. Математична обробка та аналіз отриманих результатів дали змогу встановити взаємозв'язок між показниками добової рухової активності, кількістю днів пропущених через хворобу та захворюваністю досліджуваних учнів (таблиця 5).

Таблиця 5.

Розподіл хлопчиків експериментальної і контрольної групи за рівнем фізичного здоров'я (%) за методикою Г.Л.

Апанасенка

Рівень фізичного здоров'я	Експериментальна група (n=18)		Контрольна група (n=16)	
	Початок експерименту	Кінець експерименту	Початок експерименту	Кінець експерименту
Н	56	46	54	52
НС	32	30	32	33
СР	9	15	9	10
ВС	2	6	3	3
В	1	3	2	2

На перший погляд цей взаємозв'язок беззаперечний, але статистичний взаємозв'язок між цими показниками слабкий ($r_x = 0,22 - 0,31$). За даними Т. Ю. Круцевич [7], тільки у хлопців 17 років відмічається суттєва кореляційна залежність між днями, пропущеними через хворобу й добовим індексом рухової активності ($r_x = 0,56$). Фізіологічне обґрунтування цього явища, на наш погляд, необхідно шукати у вікових особливостях періоду статевого дозрівання.

Співставлення досліджуваних показників у хлопчиків експериментальної і контрольної груп за період педагогічного експерименту дозволяє стверджувати, що така масова і доступна форма фізичного виховання як туризм суттєво впливає на підвищення рівня рухової активності школярів, формує їх інтерес до занять фізичною культурою і зміцнює здоров'я. Так, із даних таблиці 5 бачимо, що за період педагогічного експерименту, тобто за навчальний рік, внаслідок систематичного проведення походів вихідного дня кількість учнів з низьким і нижче середнього рівнями фізичного здоров'я значно зменшилась (з 87 % до 76 %). За рахунок цього значно збільшилась кількість учнів з середнім і вище середнього рівнем фізичного здоров'я (з 4 % до 21 %). В учнів контрольної групи за цей же період, тобто за навчальний рік, ці показники змінилися несуттєво. Звертає на себе увагу, що показники фізичного розвитку (табл. 1) як в контрольній, так і в експериментальній групах змінилися в межах вікових стандартів. Як на початку, так і в кінці експерименту показники фізичного розвитку в учнів експериментальної і контрольної груп суттєво не відрізнялися (у всіх випадках $P_0 > 0,05$). Зміна показників фізичної підготовленості в учнів експериментальної і контрольної груп за період експерименту представлена в таблицях 2-3. Хлопчики експериментальної групи внаслідок систематичної участі в походах вихідного дня і збільшення таким чином рухової активності за період педагогічного експерименту значно підвищили рівень своєї фізичної підготовленості. Так, результат з бігу на 60 метрів покращився близько 0,6 секунди, з човникового бігу – на 0,3 секунди, що має помітну практичну значущість і статистичну достовірність ($P_0 < 0,05$). Результат стрибка в гору також помітно покращився ($P_0 < 0,05$). Поліпшення показників фізичної підготовленості в учнів контрольної групи також помітне, але менш значне. Результат з бігу на 60 метрів покращився тільки на 0,06 секунди ($P_0 > 0,05$), а в човниковому бігу – на 0,16 секунди, що складає статистично значиму величину, але не має суттєвої практичної значущості, як в експериментальній групі.

Висновки. Аналіз науково-методичної літератури показав, що більшість сучасних школярів мають відхилення від норми, хворіють різними хронічними хворобами. Однією з головних причин цього є недостатня рухова активність дітей і підлітків. Використання туристичних походів, як найбільш дійових чинників системи фізичного виховання, є важливою умовою реалізації завдань оздоровлення учнів. В цілому результати проведеного дослідження підкреслюють значимість і ефективність проведення туристичних походів зі школярами, що сприяє суттєвому підвищенню рівня їх фізичної підготовленості і зміцненню здоров'я.

Література

1. Апанасенко Г. Л. Физическое развитие детей и подростков. Київ: Здоров'я, 1985. 80 с.
2. Давиденко О. В., Семенов В. П., Фандікова Л. О. Основи програмування фізкультурно-оздоровчих занять з дитячим контингентом. Тернопіль: Астон, 2003. 144 с.
3. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму: навч. метод. посіб. Київ: Наук. світ, 2002. 201 с.
4. Няньківський С. Л., Яцула М. С., Чикайло М. І. Стан здоров'я школярів України. Здоровье ребёнка. 2016. № 5 (40). С. 17-25.
5. Коренев Н. М., Даниленко Г. М. Здоров'я школярів, сьогодні та проблеми на перспективу. Охорона здоров'я України. 2013. №1. С. 49-54.
6. Кравченко Т. П. Формування ціннісного ставлення старших підлітків до власного здоров'я в процесі туристсько-краєзнавчої роботи. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Київ, 2015. 247с.
7. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня Г. В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді: навч. посіб. Київ: Олімп. літ-ра, 2011. 224с.
8. Пангелова Н. С., Круцевич Т. Ю., Данилко В. М., Теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури: навч. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2018. 454 с.
9. Троценко Т. Ю. Формування моральних якостей учнів 3-4 класів в процесі туристсько-краєзнавчої діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Київ, 2009. 229 с.

References

1. Apanasenko H. L. (1985), Fyzicheskie razvitye detei i podrostkov. Kyiv: Zdorovia. 80 p.
2. Davydenko O. V., Semenenko V. P., Fandikova L. O. (2003), Osnovy prohramuvannia fizkulturno-ozdorovchykh zaniat z dytiachym kontynhentom. Ternopil: Aston. 144 p.

3. Dekhtiar V. D. (2002), *Osnovy ozdorovcho-sportyvnoho turyzmu: navch. metod. posib.* Kyiv: Nauk. svit. 201 p.
4. Niankivskiy S. L., Yatsula M. S., Chykailo M. I. (2016), *Stan zdorovia shkolariv Ukrainy. Zdorove rebënka.* № 5 (40), pp. 17-25.
5. Koreniev N. M., Danylenko H. M. (2013), *Zdorovia shkolariv, sohodennia ta problemy na perspektyvu. Okhorona zdorovia Ukrainy.* № 1. pp. 49-54.
6. Kravchenko T. P. (2015), *Formuvannia tsinnisnogo stavlennia starshykh pidlitkiv do vlasnoho zdorovia v protsesi turystsko-kraieznavchoi roboty.* dys. kand. ped. nauk: 13.00.07. Kyiv. 247 p.
7. Krutsevych T. Yu., Vorobiov M. I., Bezverkhnia H. V. (2011), *Kontrol u fizychnomu vykhovanni ditei, pidlitkiv i molodi: navch. posib.* Kyiv: Olimp. lit-ra. 224 p.
8. Panhelova N. Ie., Krutsevych T. Iu., Danylo V. M. (2018). *Teoretyko-metodychni osnovy ozdorovchoi fizychnoi kultury: navch. posib.* Pereiaslav-Khmelnyskiy. 454 p.
9. Trotsenko T. Yu. (2009), *Formuvannia moralnykh yakosti uchniv 3-4 klasiv v protsesi turystsko-kraieznavchoi diialnosti: dys. kand. ped. nauk: 13.00.07.* Kyiv. 229 p.

V. МЕДИКО-БИОЛОГІЧНІ І ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЛЮДИНИ

UDC: 338.48: 351:64

Hladkyi O. V.

Doctor of Science (Geography), Professor,

Dpt. of Tourism and Recreation, Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine

RECREATIONAL TOURISM AS AN OBJECT OF SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FRAMES OF MOVEMENT EDUCATION AND SPORT DEVELOPMENT

This paper deals with investigations of recreational tourism theoretical fundamentals in the frames of movement education and sport development. The essence of recreational tourism as an object of scientific research is explored. The different definitions of recreation, leisure, sport movement and tourism are given. The main division of recreational-tourism resources by their origin and genesis is proposed. The main aims of recreational tourism that include active participation in some kind of recreational activity or participating in a sport or cultural event is substantiated. The complex recreational and tourist resources offer the most opportunities for different types of sport and movement education (ex: mountains a such resource, offering the opportunity for a number of recreations: hiking, walking, mountain biking, rock climbing, paragliding, winter sports, etc.). Complementary recreational-tourism resources are with the more attractive properties, and they are such that they have addition power to attract tourists, but their evaluation is they complement and unite tourists in a tourist area (ex: sports and recreational facilities in a tourist resorts are not the underlying motive for the arrival, but they complement the tourist offer and tourists can use these facilities for recreation). Recreational-tourism resources as an inseparable part or an integral element of the tourist destination have a role when choosing any kind of sport activities by the tourists. Therefore, the investigation of recreation tourism product portfolio development is very important. In this paper, potential advantages and disadvantages of recreation product diversification in the frames of movement education and sport in proposed.

Key words: recreational tourism, resort, movement education, sport, rehabilitation, health treatment.

Гладкий А. В. Рекреационный туризм как объект научных исследований в рамках развития физического образования и спорта. Статья посвящена исследованию теоретических основ рекреационного туризма в рамках развития физического образования и спорта. Раскрыта сущность рекреационного туризма как объекта научного исследования. Поданы различные определения рекреации, досуга, спортивного образования и туризма. Предложена классификация рекреационно-туристических ресурсов по их формированию и генезису. Обоснованы основные цели рекреационного туризма, которые включают активное участие в каком-либо виде рекреационной деятельности, в спортивных или культурных мероприятиях. Раскрыт комплекс рекреационных и туристических ресурсов, которые обеспечивают широкие возможности для развития различных видов спорта и физического образования (например, горы - такой ресурс, дающий возможность для ряда развлечений: походы, прогулки, катание на горных велосипедах, скалолазание, парашютеризм, зимние виды спорта и так далее). Также рекреационно-туристические ресурсы способствуют активизации занятий групповыми видами спорта в туристических зонах (включающих спортивные и развлекательные объекты). Туристические курорты не являются основным мотивом для пребывания на них спортсменов, но они дополняют туристическое предложение, и туристы могут использовать эти объекты для отдыха, занятий физической культурой и рекреацией). Рекреационно-туристические ресурсы как неотъемлемая часть туристической дестинации имеют большое значение при выборе туристами видов спортивной активности. Поэтому исследования формирования портфеля турпродукта рекреационного туризма очень важно. В статье предложены потенциальные преимущества и недостатки диверсификации продуктов рекреационного туризма в рамках физического образования и спорта.

Ключевые слова: рекреационный туризм, курорт, физическое образование, спорт, реабилитация, оздоровление.